

Erkki Kauhanen
Segrfellin Musta andi
Helanin kirja

Hypnozone

2024

Segrfell-sarja

1 Segrfellin Musta andi - Helanin kirja

2 Uusi kuningas - Gortin kirja

3 Rottien jaarli - Darianin kirja

4 Jumalten paluu - Mirenin ja Naramirin kirja

5 Kaksi kuningasta - Gorgien kirja

6 Kuninkaan uni - Jumalten kirja

Näiden lisäksi on olemassa painettuna kirjana julkaistu **Segrfellin unikuningas** (Teos 2013), joka on sarjaan kuulumaton eräänlainen riippumaton esiosa. Se kertoo tarkemmin mm. Vikin piirityksestä ja Mirenin oleskelusta Vikissä ja Gortin matkasta toiseen Ran-Kwannoniin, jossa hän tutustui Darian ten Barkaan. Sitä on saatavissa pieni määrä teoksen kirjoittajalta. Se tukee tarinaa parhaiten, jos sen lukee sarjan toisen osan jälkeen ennen **Darianin kirjaa**.

Kirjan kuvituksen olen laatinut käyttäen tekoälyä StarryAI.

Lisenssi tämän kirjan käyttöön on henkilökohtainen ja vain sen lunastaneille ja heidän perheenjäsenilleen. Tätä teosta tai sen osaa ei ole sallittua kopioida tai myydä edelleen tai millään muullakaan tavoin tallentaa ja/tai levittää kolmannen osapuolen käyttöön ilman tekijän kanssa tehtyä sopimusta.

Segrfellin saariston kartta

Erkki Kauhanen

Segrfellin Musta andi -

Helanin kirja

Segrfell -sarjan 1. osa

Spiritus ubi vult spirat
et vocem eius audis,
sed non scis
unde veniat et quo vadat

1 Mustan löytäminen

”Lapsuus, lyhyt aika syntymän ja nuoruuden välissä. Sen erottaa kaikista muista ikäkausista ajan kulumisen tajun puuttuminen. Päivät seuraavat toisiaan loputtomana jonona, eikä minnekään ole kiire, mihinkään ei tarvitse tarttua. Lapsuus loppuu sinä päivänä, kun ensimmäisen kerran tajuaa menettäneensä jotain peruuttamattomasti. Sillä hetkellä viattomin lapsuus on mennyt, ja muistotkin siitä haipuvat nopeasti. Lopulta on jäljellä enää myytti, jonka jokainen rakentaa itselleen muistin satunnaisista sirpaleista, joiden varassa voi lohduttautua.” (Helan Bennin vuosikirjat I, s. 2.)

Koti

Kun Helan Benn oli juuri täyttänyt kaksi vuotta ja osasi hädin tuskin kävellä, tapahtui kerran että hän näki pihakuusen latvassa erikoisen kauniin linnun ja kiipesi puuhun katsellakseen sitä läheltä. Vanhat naiset väittävät -ja se voi hyvin olla totta- että aivan pienet lapset kiipeävät ja jopa uivat paremmin kuin kävelevät, aivan kuin he muistaisivat nämä taidot jostain menneisyydestä mutta unohtavat ne myöhemmin, ja niin Helankin onnistui vaivatta kiipeämään valtavan Eldin mustakuusen latvaan.

Mutta kun hän pääsi perille aivan ylös asti, lintu oli jo lentänyt pois. Se ei kuitenkaan harmittanut Helania, sillä kymmenien metrien korkeudesta maa hänen allaan näytti kaukaiselta ja ihmiset aivan pieniltä. Se oli hänestä niin huvittavaa että hän nauroi. Vasta silloin sattui joku aikuinen katsomaan sinne päin ja huomasi tytön ja alkoi hädissään huutaa apua. Lapsihan oli hengenvaarassa!

Paikalle juoksi paljon väkeä talosta ja pelloilta, mutta kukaan ei uskaltanut lähteä kiipeämään niin korkealle. Ei se olisi ollut mahdollistakaan, sillä jos ylös olisi kiivennyt joku yhtään Helania isompi, puun hoikka ja notkea latva olisi taipunut jo paljon ennen kuin kiipeäjä olisi päässyt lähellekään tyttöä. Lapsen isä oli jossain kauempana eikä ollut kuullut ihmisten huutoa, mutta äiti seisoi väkijoukossa ja vaikersi ja väänteli käsiään.

Pahaksi onneksi sitten nousi vielä tuuli. Syysukkonen oli laskeutumassa vuorilta, ja niin kuin aina Eldin laaksoissa, se tulee nopeasti. Siitä kun ensimmäiset kukkurapäät mustat pilvet ilmestyvät

vuorten yläpuolelle, kuulu siihen hetkeen kun ne ovat alhaalla talojen, peltojen, ihmisten ja karjan kimpussa, vain hengähdys tai pari.

Kohta tuuli niin että kuusten latvat heiluivat villisti. Puuskat viskelivät latvaa ja tyttöä yhä laajemmassa kaaressa ja aina vain rajummin ja arvaamattomammin. Tyttö piti kiinni tiukasti ja kirkui naurusta ikään kuin ei olisi osannut pelätä lainkaan. Kuitenkin lopulta tapahtui se mitä kaikki pelkäsivät: hän menetti otteensa ja kaatui taaksepäin kädet levällään niin kuin lapset usein tekevät talvella kun he haluavat tehdä hankeen lumienkelin kuvan. Koko kymmenien metrien matkan hän putosi mekko lepattaen, kädet ja jalat levällään, mutta ei huutanut, ja sitten äkkiä hän vain seiso maassa ikään kuin mitään ei olisi tapahtunut.

Ihmiset katsoivat häntä helpottuneina ja hölmistyneinä, mutta äiti mitään sanomatta kaappasi tytön syliinsä ja tiukasti puristaen kantoi hänet pois väkijoukosta ja sisään tupaan. Siellä hän vuoroin suuteli ja vuoroin torui tyttöä ja sitten he itkivät yhdessä. Helan ei itkenyt pelosta eikä helpotuksesta vaan siksi että äitikin itki, ja äiti taas itki siksi että äidit sellaisessa tilanteessa tekevät niin.

Kun äiti ihmetteli miten tyttö oli selviytynyt putoamisesta jonka seurauksena olisi kaiken ihmisjärjen ja kokemuksen mukaan pitänyt olla varma kuolema, Helan sanoi että joku piti häntä kiinni kainaloista eikä hän oikeasti pudonnut lainkaan. Siitä lähtien äiti tiesi että tyttö oli suojeltu. Miten muuten sellainen olisi ollut selitettävissä?

Äiti ei kertonut Helanin puheista kenellekään, mutta kun muutamat kyläläiset väittivät nähneensä miten näkymättömät kädet kannattelivat tyttöä, tietenkin juttu levisi vaikka se olikin luultavasti heidän omaa keksintöään, sillä toiset heistä sanoivat että kädet olivat olleet miehen ja toiset taas naisen.

Tapauksesta kuulleita teki asiaa taloon kylästä ja kauempaakin pitkin iltaa, ja monet onnittelivat perhettä siitä että heidän tytöllään oli suojelusta. Palkollisetkin olivat kuin juhlatuulella, ja Helanilla oli tavallistakin enemmän sylissäpitelijöitä ja hellittelijöitä.

Helanin äiti oli kuitenkin vaitonainen eikä halunnut puhua koko asiasta kenellekään. Kysyjille hän vastasi äreästi että ei se kuulunut kenellekään eikä se sitä paitsi ollut totta. Hän avautui vasta miehelleen sitten, kun tämä illalla palasi töistä joenmutkan takaisilta pelloilta. Yhdessä he lohduttivat toisiaan kun kyläläisiä ei enää tullut ja palkollisetkin olivat jo kauan sitten menneet nukkumaan.

Oli toki helpottava tietää että tytöllä oli suojelusta, mutta samalla se synnytti vanhempien sydämeen pelon että he varmasti menettäisivät tytön pian, sillä ei tavallisia ihmisiä sillä tavoin suojeltu. Tytön elämään liittyi jokin salaisuus ja tarkoitus ja joskus se tulisi esiin ja sieppaisi tytön heiltä.

Mutta eivät äidit noin vain suostu sellaiseen. Helanin äiti otti tehtäväkseen peittää tyttärensä erikoisuuden muilta, jos suinkin mahdollista. Ehkä ihmiset unohtaisivat ja hän sillä tavoin voisi hämätä kohtaloa.

Edellisestä oli kulunut miltei vuosi, ja tyttö oli terve ja aivan tavallinen. Tai ainakin melkein: joskus äiti joutui huokaamaan että kunpa hän lakkaisi puhumasta levottomia.

Nyt tyttö oli ulkona niin kuin yleensäkin suurimman osan päivää. Tuvan ikkunasta äiti näki miten tyttö tepasteli pihalla innoissaan koiranpentunsa Jeskan perässä, kun se topakkana jahtasi oravia.

Päivisin niitä syöksähteli tämän tuosta metsänreunasta sieppaamaan terhoja ja pähkinöitä joita oli suurissa koreissa pihan laidalla.

Helan näki äidin ikkunassa ja vilkutti. Äiti oli varmasti hänestä ylpeä kun hän teki koiran kanssa töitä. He puolustivat pähkinöitä, juureksia ja vihanneksia joita äiti oli kerännyt puutarhasta. Ne oli tarkoitus myydä kaupungissa huomenna tai joka tapauksessa aivan kohta, koska kaikki korit olivat jo täynnä. Äiti keräsi puutarhan tuotteita aina vain sellaisen määrän jonka hän arveli menevän kaupaksi kerralla.

Vasta myöhemmin syksyllä puutarha kerättäisiin tyhjäksi, ja kaikki herkut varastoitaisiin talvea varten aittoihin. Juurekset harjattaisiin puhtaiksi ja pantaisiin laareihin, jotkut pähkinät kuorittaisiin ja toiset säilytettäisiin kuorineen ja vain kuivattaisiin, toiset paahdettaisiin ja jotkut jauhettaisiin jauhoksi, mutta marjat ja

jotkut hedelmät hillottiin, jokainen laji ja lajike sen mukaan miten ne säilyisivät parhaiten ja niin kuin tapa oli.

Mutta nyt ei vielä ollut sen aika. Helan muisti syksyn touhut hämärästi viime vuodelta, tai ainakin luuli muistavansa. Sen mitä hän ei muistanut, hän kuuli isän ja äidin keskusteluista kun nämä suunnittelivat talven varalta tehtäviä syystöitä. Ne olivat samat joka vuosi, mutta Helanille kaikki oli vielä uutta. Tai melkein kaikki. Toisinaan Helanilla oli tunne että hän oli nähnyt jotain ennenkin vaikka äiti ja isä sanoivat että niin ei ollut tapahtunut.

Kun hän kertoi äidille niistä, tämä näytti aina pelästyneeltä ja pyysi ettei Helan puhuisi sellaista, ei ainakaan kenenkään sellaisen kuullen joka ei kuulunut perheeseen. Mutta eihän sellaista väkeä ollut.

Kaikki joita Helan tapasi päivän mittaan, olivat jotenkin osallisia Helanin perheeseen. Muutamat asuivat isossa talossa isän ja äidin ja Helanin ja Jeska-koiran kanssa niin kuin Marta joka auttoi äitiä taloustöissä, ja jotkut omissa pienemmissä taloissa peltojen tai puutarhan laidassa. Kaikki olivat Helanin perhettä, myös monet satunnaiset ohikulkijat joilla on tapana pysähtyä heidän talonsa kohdalle ja lörpötellä hetki äidin tai Martan tai Helanin kanssa. Helan oli iloinen siitä, että hänen perheensä oli niin suuri.

Jeska näki taas oravan aitan nurkalla ja syöksähti ajamaan sen pois. Koira joutui tekemään sen monta kymmentä kertaa päivän mittaan mutta ei koskaan näyttänyt väsyvän siihen. Pikemminkin se sai sen tuntemaan itsensä tärkeäksi. Nytkin se tuli heti tehtävänsä hoidettuaan Helanin luo ja tepasteli ja kiehnäsi tytön ympärillä kunnes tyttö taputti sitä ja sanoi sille ”hyvä poika”.

Pennulle oli tärkeää että sitä kiitettiin. Silloin se teki työnsä iloisesti. Isä sanoi että ihmiset olivat samanlaisia, ja hän kiitti paljon

miehiä joiden kanssa hän teki työtä. Myös Helan oli oppinut kiittämään, ja hän kiitti kanoja munista joka päivä, ja puita pähkinöistä ja terhoista ja pensaita marjoista ja taivasta sateesta, joka kasteli pellot, ja taloakin hän kiitti, koska he saivat asua siinä. Äitiä se joskus nauratti, mutta Helan tiesi että äiti nauroi tyytyväisyyttään.

Myöhemmin iltapäivällä kun Helan oli pihalla äidin ja Martan kanssa, tietä pitkin kulki erikoinen seurue ihmisiä joilla oli matkasauvat ja kangaspussit ja vaalean rantahiekan väriset kaavut, joiden reunassa pienet kulkuset helisivät kauniisti.

Heillä oli aivan erilaiset vaatteet kuin kellään kylässä, mutta kun he tulivat kohdalle, Helanin mieleen tuli ensin yksi sana ja sitten toinen, ja sitten hän tiesi vaikka ei tiennyt mistä hän sen tiesi, ja hän tarttui Martan hameen helmaan ja kuiskasi:

–”Andeja, Marta. Siinä on andeja Dermunista.”

–”Niin on, Helan”, Marta nyökkäsi ja hymyili tytölle, mutta äiti joka seiso i hieman kauempana, kalpeni ja tuli ja otti tyttöä kädestä ja vei tämän nopeasti pois pihalta sisälle pesemään käsiä vaikka ne eivät olleet yhtään likaiset.

Avoimesta ikkunasta Helan kuuli että seurue oli pysähtynyt portille ja jutteli Martan kanssa. Vaikka Helan ei kuullut mitä he juttelivat eikä nähnyt ulos ikkunasta joka oli hänelle aivan liian korkealla, äiti näki ja kuuli ja oli Helanille vihainen. Mistä, siitä Helanilla ei ollut aavistustakaan. Illansuussa äiti otti Helanin viereensä istumaan tuvan penkille ja katsoi tyttöä vakavana.

–”Muistatko sinä sen joukon joka kulki talon ohi päivällä?”

Tietysti Helan muisti sen. Andit. Äiti heristi sormeaan.

–”Minä olen sanonut sinulle monta kertaa että sinä et saa puhua levottomia kenenkään kuullen.”

Helan ei ymmärtänyt.

–”Sinä sanoit Martalle että ne ovat andeja Dermunista.”

–”Mutta ne olivat niitä.”

–”Et sinä voi tietää sitä.”

–”Mutta kun minä tiedän sen. Eivätkö ne muka olleet?”

Helania harmitti selvä asia.

–”Mutta sinä et ole koskaan nähnyt andeja tätä ennen. Et sinä ole edes kuullut heistä. Siksi sinä et saa sanoa niin, ei Martan kuullen eikä kenenkään.”

Helan ei ymmärtänyt. Hän ymmärsi kyllä ettei hän kolmivuotiaana voinut vielä ymmärtää kaikkia asioita, mutta tämä oli kyllä kaikista vaikein.

–”Mutta kun minä tiedän sen silti. Ja minä tiedän että minä tiedän.”

–”Et sinä voi tietää sitä. Oletko sinä joskus nähnyt andeja muka? Ja onko kukaan koskaan puhunut sinulle heistä? Ei täällä kukaan puhu andien asioista. Ei andeja ole ollut täälläpäin liikkeellä pitkään aikaan. Ei niitä käy täällä kuin hyvin harvoin. Minä en edes muista milloin viimeksi.”

Helan mietti hetken aikaa, tunnusteli mielessään asioita.

–”Mutta onhan paljon asioita joista kukaan ei puhu mutta me tiedämme ne silti. Esimerkiksi meidän talon takana on komposti, mutta emme me koskaan puhu siitä. Minä tiedän sen silti.”

Äidin kasvot punehtuivat.

–”Sinä yrität taas pyöritellä minua ympäri sanoilla. Tietysti me tiedämme että siellä on komposti. Sinä kävelet sen ohi joka päivä monta kertaa. Mutta sinä tuskin olet koskaan edes kuullut mainittavan andeja, Dermunista puhumattakaan. On eri asia tietää asioita jotka on nähnyt.”

Ehkä oli. Mutta kun Helan sulki silmänsä, hän näki selvästi mielessään korkeiden muurien ympäröimän pihan jossa kasvoi hedelmäpuita, ja ihmisiä eri värisissä kaavuissa työskentelemässä puiden alla ja kukkaistutuksilla, joita oli puiden välissä.

Ja kun hän kääntyi mielessään ympäri, hän näki jättimäisten puiden ympäröimän kivistä tehdyn hyvin vanhan näköisen rakennuksen jota kiersi leveä terassi ja pylväikkö. Terassilla seisoi pitkä nainen valkeassa kaavussa ja näytti katsovan suoraan Helaniin aivan kuin hän olisi juuri sanonut tälle jotain. Se paikka oli Dermun. Helan tiesi sen yhtä varmasti kuin talon takana olevan kompostin. Ja koska hän pystyi muistamaan sen, varmasti hän oli nähnyt sen joskus.

–”Mutta olen minä nähnyt Dermunin...”, Helan sanoi. ”...Minä tiedän sen siitä että minä voin palauttaa sen mieleeni aivan yhtä tarkasti kuin tämän meidän pihan ja kompostin talon takana.”

–”Ole hiljaa nyt, tyttö”, äiti tiuskaisi, melkein huusi.

Hänen poskensa alkoivat punehtua niin kuin aina kun hän oli todella vihainen.

–”Sinä et ole koskaan ollut Tortia kauempana, ja totta puhuen et sinä ole sielläkään käynyt kovin monta kertaa sen ikäisenä että sinä muistaisit siitä jotain. Lopeta noiden tarinoiden sepittäminen heti!”

Helanin sisällä mielipaha alkoi taas nousta jostain. Se tuli aina kun häntä toruttiin vaikka hän puhui totta.

–”Mutta eivätkö ne sitten olleet andeja Dermunista?...” hän kysyi. ”...Mestari Minoen ja Vanha andi Ananna. Minä en vain heti muistanut nimiä.”

Äiti hätkähti ja sitten pudisteli päätään ja oli pitkään hiljaa. Sen jälkeen hän huokasi.

–”En minä väitä että sinä valehtelet, Helan. Sinulla on vahva mielikuvitus. Mutta on parempi ettet sinä puhu sellaisista asioista muiden kuullen. Ei varsinkaan andeista eikä myöskään sellaisista olennoista joita kukaan muu ei näe.”

Helania itketti.

–”Minkä minä voin sille että muut eivät näe”, hän vaikersi ja tunsu miten kyyneleet väkisinkin puristuivat esiin. Hänen äänensä värisi. Oli paljon sellaisia joita muut eivät nähneet. Nytkin oli yksi joka oli koko keskustelun ajan seisonut ovenpielessä. Se oli harmaa tai melkein väritön laiha mies joka liikuskelehti pihalla ja istui tuvassa jossain pimeässä nurkassa.

Hän ainoana näki sen, tai ei aivan ainoana, sillä myös Jeska seurasi miestä katseellaan joskus ja murisi hiljaa jos se tuli liian lähelle. Helan tiesi että mies asui heillä koska se oli siellä aina. Hän kutsui sitä Ovensuumieheksi, koska silloin kun se oli sisällä, se useimmiten vain seisoivatuvan ovenpielessä ja katseli sieltä tapahtumia. Koskaan se ei sanonut mitään eikä osallistunut talon töihin. Mutta usein ulkona se seisoivatpellon laidassa ja katseli kun muut tekivät töitä. Ja aina se oli surullisen näköinen.

Ja sitten oli niitä jotka vaelsivat tietä pitkin. Joskus kokonainen kulkue. Ja ne kaikki jotka asuivat metsässä. Siellä oli vanhoja sotureita

ja sitten sellaisia joista Helan ei oikein saanut selvää mitä ne olivat, pieniä ja vikkeliä.

Kun äiti hetkeksi katsoi muualle, Helan pyyhki salaa kyyneleen poskeltaan. Silmäkulmastaan hän näki että Ovensuumies nyökkäsi hänelle. Helan tiesi että mies tunsu hänen mielipahansa ja yritti lohduttaa. Se teki niin aina kun Helanilla oli paha olla.

Ja sitten olivat vielä ne jotka vierailivat hänen unissaan, vanhat sotilaat ja munkki. Sotilaat tulivat ja menivät haarniskoissaan ja ne puhuttelivat häntä niin kuin aikuista naista: ”Teidän armonne” tai ”Arvon leidi”.

Joskus ne suutelivat häntä kädelle ja kysyivät hänen mielipidettään tärkeistä asioista, ja aamulla häntä aina harmitti kun hän ei muistanut mistä asioista. Mutta hän muisti istuneensa heidän kanssaan samassa pöydässä ikään kuin samanarvoisena ja nostaneensa pikarin viiniä huulilleen ja juoneensa jonkun kunniaksi. Mitähän oikein tarkoitti juoda jonkun kunniaksi?

Ja oli myös hienoja naisia jotka olivat pukeutuneet kalliisiin pukuihin, ja hän kulki heidän kanssaan. Ja munkki tuli joskus kun muut olivat lähteneet, ja he istuivat kahdestaan mustan lähteen rannalla varjoisessa lehdossa, ja munkki opetti hänelle asioita, mutta aamulla hän ei muistanut niistäkään mitään. Oli muitakin. Sellaisia joista hän ei tiennyt mitä ne edes olivat, suuria olentoja joilla oli salaperäisiä voimia ja jotka pelottivat häntä hieman.

–”Mihin haaveisiin sinä taas olet vaipunut?”

Helan hätkähti hereille. Äidin ääni oli vihainen mutta kasvoista näkyi että hän oli pikemminkin huolestunut tai peloissaan, eikä Helan ymmärtänyt miksi. Äiti huokasi ja nousi.

–”Muista nyt kuitenkin että mietit vähän mitä puhut ihmisten kuullen.”

Myöhään illalla kun Helan oli sängyssä ja äiti ja isä luulivat että hän oli nukahtanut, he juttelivat tapahtuneesta hiljaisella äänellä. Vaikka Helan ei kuullut kaikkea, hän ymmärsi että he olivat aamuisesta niin huolissaan että suunnittelivat lähettää hänet vähäksi aikaa Jaafa-enon luo. Ainakin niin pitkäksi aikaa kun andit liikkuiivat seudulla. Olivatko andit vaarallisia? Helanista ei ollut tuntunut siltä. Päin vastoin.

Jaafa-enosta ja tämän perheestä Helan piti paljon, mutta hän ei koskaan ollut vierailut siellä yksin. Se ajatus tuntui hänestä pelottavalta. Varmuuden vuoksi hän itki hieman ja se lohdutti, ja siihen itkuunsa hän nukahti.

Kun Helan aamulla heräsi, äiti oli jo pakannut hänen tavaransa pussiin. Ei niitä todellakaan ollut paljon: muutamia isän tekemiä leluja, evästä, ja pieniä lahjoja Jaafa-enon perheelle. Helan saisi antaa ne koko perheen puolesta.

–”Tuleeko Jeska?”, Helan kysyi ja tunsu syvää pettymystä kun äiti sanoi että Jeskaa tarvittiin kotipihalla, mutta Jaafa-enollakin oli koira, eikö Helan muistanut, ja sekin piti Helanista paljon.

Kyllä Helan muisti Jaafa-enon koiran, se oli Jeskan sisar vaikkakin muutaman vuoden vanhempi. Mutta Helan olisi halunnut mukaansa Jeskan eikä hän ymmärtänyt miksei Jeska voisi olla poissa muutaman päivän niin kuin hänkin. Eivät oravat niin paljon varastelleet. Pihan vahtiminen niiltä oli enemmänkin Jeskan leikki ja huvi kuin todella tarpeellinen tehtävä.

Isä oli jo lähdössä ulos valjastamaan hevosta, kun ulkoa alkoi kuulua hentoa kilinää, samanlaista kuin oli kuulunut eilen ohi kulkeneen seurueen vaatteista. Äiti ja isä vilkaisivat toisiinsa ja sitten äiti meni ikkunalle ja kalpeni ja näytti siltä kuin olisi voinut pyörtyä siihen paikkaan.

–”Liian myöhäistä...”, hän kuiskasi. ”...Vai voimmeko me laskea Helanin ulos ikkunasta takakautta?”

Äiti juoksi tuvan takaseinässä olevalle ikkunalle. Kuten tavallista se oli kiinni, sillä muuten oravat tulivat sitä kautta sisään ja tekivät talossa vahinkoa. Niin oli joskus käynyt. Sisällä ne olivat röyhkeitä otuksia. Tai älykkäitä. Eiväthän ne voineet tietää ettei sisältä saanut ottaa mitään. Äiti oli vasta avaamassa luukun salpaa kun ulkovi kävi ja kellojen ääni kuului eteisestä, ja sisään astuivat ne samat neljä kaapuniekkaa jotka Helan oli nähnyt eilen portilla.

–”Terve taloon”, sanoi pitkä nainen joka käänsi hupun pois pänsä ympäriltä ja kumarsi kevyesti. Se oli Vanha andi Ananna. Helan tiesi naisen ja tämän nimen vaikkei taaskaan tiennyt mistä hänen tiesi ja vaikkei nainen itse asiassa näyttänyt ollenkaan vanhalta. Helan kumarsi takaisin samalla tavalla, tai oikeastaan se oli melkein vain nyökkäys. Helanista tuntui että juuri niin piti tehdä, oli tapana.

Vanha andi oli hyvin vaalea, sen näki ihosta vaikka tukka oli leikattu kokonaan pois niin että hän oli aivan kalju. Ja läheltä katsottuna naisen kaapu oli omituisen värinen. Ensin näytti että se oli valkoinen, mutta sitten tuntui kuin se olisi vaihtanut koko ajan väriä aina sen mukaan mistä suunnasta valo tuli kun nainen liikkui.

Helan tuijotti kaapua lumoutuneena, ja Vanha andi näki hänen kiinnostuksensa ja nauroi ja tuli ja otti Helanin syliin, ja se tuntui

Helanista hyvältä. Hän piti naisen tuoksusta jossa oli jotain yrttiä joka oli Helanille etäisesti tuttu vaikkei hän nyt muistanutkaan sen nimeä.

Kun nainen istuutui pöydän ääreen, Helan oli hänen sylissään yhä eikä voinut ymmärtää miksi äiti näytti niin pelästyneeltä ja isäkin oli aivan hiljaa. Yleensä hän puhui taloon kauempaa tulleiden vieraiden kanssa paljon. Hänellä on kylässä liian vähän puhekavereita, äiti joskus sanoi. Marta oli tullut sisään seurueen perässä ja äiti katsoi häntä vihaisen näköisenä, ja Marta näytti omituisesti syylliseltä.

Sitten Marta istuutui penkille ovenpieleen eikä hänkään sanonut mitään. Myös kaksi nuorempaa kaapuniekkaa jäi sinne seisomaan, mutta vanha mies tuli pöydän ääreen ja istuutui ja katsoi Helaniin hymyillen kevyesti toisella suupielellään.

–”Sinä olet Minoen...”, Helan sanoi, ”...mutta äiti ei usko sitä.”

Mies hymyili.

–”Niin, minä olen Minoen. Ja mikä sitten on sinun nimesi, pikkuinen?”

Äiti pyörtyi niin että tussahti. Tussahdus tuli siitä että isä kerkesi juuri ottaa hänestä kiinni ettei hän löisi päätänsä lattiaan vaan vain takapuolen. Helan olisi juossut äidin avuksi, mutta ei tehnyt sitä koska äidillä ei ollut mitään hätää. Äiti oli herkkä pyörtymään ja oli pyörtynyt ennenkin. Äiti heräsi aina melkein heti.

–”Helanin mielestä jokainen vieras mies on nimeltään Minoen...”, isä sanoi ja naurahti kireällä äänellä. ”...Täällä on niin paljon sen nimisiä miehiä.”

–”Eihän täällä ole yhtään”, tokaisi Marta oven luota närkästyneellä äänellä ja oli sen näköinen että olisi jatkanut vielä

mutta vaikeni kun isä katsoi häntä niin vihaisen näköisenä että Helan ei ollut vielä koskaan nähnyt häntä sellaisena.

Minoen oli kuin ei olisi kuullut mitään. Helan huomasi että äiti alkoi jo herätä. Silmäluomet värisivät niin kuin aina vähän ennen kuin hän avaisi silmänsä.

–”Minun nimeni on Helan”, tyttö sanoi, ja vanha mies nyökkäsi ja hymyili taas.

–”Minä melkein arvasin sen. Sinä olet ihan Helanin näköinen. Helanit ovat useimmiten juuri tuollaisia.”

Helan nauroi. Mies oli hauska ja ystävällinen. Ja yhtäkkiä hän oivalsi miksi mies oli heti tuntunut hänestä tutulta.

–”Sinähän olet se munkki joka on ollut minun unissani!”

Mies hymyili ja nyökkäsi.

–”Me olemme tavanneet unessa monta kertaa.”

Mies kääntyi Helanin äidin puoleen.

–”Tyttö on noin kolmen vuoden ikäinen, eikö totta. Koska hän syntyi?”

Ennen kuin Helanin äiti kerkesi vastata mitään, Marta oven pielestä huusi:

–”Kolme vuotta tuli täyteen alkukesällä. Tyttö syntyi kesäpäiväntasauksen päivänä. Minä olin itse auttamassa häntä maailmaan.”

Mies nyökkäsi hitaasti monta kertaa ja vilkaisi Vanhaa Andia ja kääntyi sitten taas Helanin puoleen.

–”Mutta nyt me voimme leikkiä yhdessä yhden leikin”, hän sanoi ja kaiveli laukkuaan.

–”Minulla on tässä muutamia esineitä. Minä pistän ne tähän pöydälle. Sinä voit katsella niitä ihan rauhassa miten kauan vain haluat. Kerro sitten minulle mitä sinä ajattelet niistä.”

Mies kaivoi jostain kaapunsa kätköistä esiin pienen puurasian ja poimi sieltä viisi hopeasormusta. Ne olivat kaikki saman kokoisia, naisten sormuksia. Yhdessä oli punainen kivi, yhdessä musta, kahdessa oli jokin keltainen kivi, mutta yhdessä ei ollut kiveä lainkaan, vain monimutkaisia kaiverruksia. Kaikki näyttivät vanhoilta. Niiden metalli oli tummunut eikä niitä ollut kiillotettu pitkään aikaan. Mutta Helanin silmissä ne olivat kauniita. Eldissä naiset käyttivät paljon rannerenkaita ja kaulaketjuja, mutta hyvin harvoin sormuksia, eikä Helan ollut koskaan pitänyt sellaista kädessään. Äidilläkään ei ollut yhtään.

–”Saanko minä koskea niitä?”

–”Saat tietysti.”

Helan katseli esineitä ensin tarkasti ja otti sitten käteensä sen jossa oli musta kivi ja koetti sitä etusormeensa. Se oli aivan liian iso hänelle, mutta Helan asetteli sen huolellisesti niin että musta kivi oli ylös päin ja otti sitten pöydältä toisen sormuksen, sen jossa ei ollut kiveä lainkaan mutta jonka ympäri oli kaiverrettu käärmeen kuva, ja asetti sen samaan sormeen niin, että sormukset olivat aivan vierekkäin. Minoen ja Ananna vilkaisivat toisiaan.

–”Miksi sinä laitat siihen sormeen kaksi sormusta?” Ananna kysyi.

Helan tunsu itsensä hämmentyneeksi ja katsoi ympärilleen ja sitten taas sormuksia jotka roikkuivat löysästi hänen pienen sormensa ympärillä.

–”En minä tiedä. Ne vain haluavat olla niin.”

–”Pidätkö sinä niistä? Eikö musta kivi ole vähän pelottava?”
nainen kysyi.

Helan ravisti päätään.

–”Tämä on yön värinen. Kun siihen katsoo, näkee yön. Minä pidän yöstä.”

Helan kuuli miten hänen äitinsä henkäisi. Kaksi kaapuniekkaa nuorempaa naista jotka seisoivat oven pielessä, kuiskuttivat jotain keskenään.

–”Niin...”, mies sanoi. ”...Musta on yön väri, mutta monet ihmiset pelkäävät pimeää.”

–”Minä en...” Helan huudahti.

Isä ja äiti olivat aina ihmetelleet sitä että hän usein halusi mennä ulos pimeällä ja istua portailla ja katsella tähtiä ja kuita. Hän saattoi haaveilla sillä tavoin miten kauan tahansa, pää kallellaan ja kasvot kohotettuna kohti taivasta. Kun häneltä kerran kysyttiin mitä hän silloin teki, hän koetti muistaa mitä oli juuri ajatellut, mutta ei muistanut mitään muuta kuin että hän oli kuunnellut ääniä.

–”Mitä ääniä?...” äiti kysyi. ”...Yölintujen ääniäkö?”

–”Ei. Ne tulevat minun sisältäni.”

Silloin äiti oli tarttunut tyttöä kädestä ja vienyt tämän sisään, ja sinäkin iltana Helan kuuli miten isä ja äiti puhelivat keskenään pimeässä pitkään kun he luulivat että hän oli jo nukahtanut.

–”Minä pidän pimeästä...”, tyttö jatkoi. ”...Silloin ihmisten ajatukset eivät voi sotkea minun päätäni.”

Minoen huokasi.

–”Se meillä kahdella on yhteistä. Minäkin pidän yöstä, koska silloin ihmisten ajatukset lepäävät ja niiden pulina hetkeksi taukoaa. Haluaisitko sinä nähdä vielä joitain muita esineitä?”

Mies korjasi sormukset pois pöydältä, ja Helan otti sormessaan olevat kaksi ja ojensi ne miehelle. Mies huomasi että Helan epäröi.

–”Olisitko sinä halunnut pitää ne?”

–”Olisin kai. Minusta tuntui että ne eivät halunneet lähteä pois minun sormestani.”

Heti kun Helan oli sanonut sen hän katui, sillä nyt toiset varmaan ajattelivat että hän sillä tavoin kärtti sormuksia itselleen. Sellainen mankuminen ei ole kohteliasta.

–”En minä tarkoittanut että minä haluan ne sormukset... mutta minusta vain tuntui että ne ovat jo minun.”

Sitten hän punastui, sillä se ei tosiaankaan ollut kuulostanut yhtään paremmalta. Paras kai että hän ei puhu sormuksista enää mitään. Ehkä äiti oli oikeassa. Ehkä minulla on liian iso ja nopea suu.

Mies nauroi ja otti Helanin ojentamat sormukset ja laittoi ne takaisin rasiaan.

–”Ehkä ne voivatkin olla sinun joskus myöhemmin”, hän sanoi. Taas Helan kuuli, miten äiti henkäisi.

Mies kaivoi laukustaan pienen harmaan karhunuken joka oli tehty huovasta ja jolla oli pienet mustat nappisilmät. Kun Helan näki sen, hän ojensi kätensä ja huusi mitään ajattelematta:

–”Minun”.

Hän sieppasi nukan mieheltä niin kuin se olisi ollut hänen omansa ja laskeutui alas naisen sylistä ja juoksi äidin luo.

–”Äiti, katso miten ihana!”

–”Niinhän se on”, äiti sanoi ja silitti tytön päätä.

–”Minkä nimen sinä antaisit sille, jos se olisi sinun”, Minoen kysyi.

–”Se olisi Bardr.”

–”Miksi juuri Bardr?” Ananna kysyi.

–”En minä tiedä. Mutta se olisi hyvä nimi sille. Eikö sinusta?”

–”Se olisi aivan täydellinen nimi juuri tälle karhulle”, nainen sanoi hiljaa, ja taas ovenpielessä seisovat kaapuniekat supsuttivat keskenään.

–”Onko nimi Bardr sinulle tuttu?” Minoen kysyi.

–”Ei sen tarvitse olla tuttu...”, Helan sanoi välttelevästi, sillä hän muisti vielä hyvin miten huolissaan isä ja äiti olivat kun hän muisti Minoenin ja Vanhan andin nimet. ”...Se on silti hyvä nimi.”

Vanha andi kääntyi Helanin isän puoleen.

–”Tunnetteko te nimen Bardr tällä seudulla?”

Isä näytti ensin siltä kuin olisi aikonut vastata myöntävästi, mutta pudisti lopulta päätään.

–”Ei se ole meikäläisiä nimiä. Ehkä Gis-Eldissä tunnetaan. Ei meillä kyllä ole karhujakaan. Merensilmän toisella puolella Valkovuorilla ja Marassa kuulemma on. Ja pohjoisessa, muistan kuulleen.”

Nainen katsoi kysyvästi Helanin äitiin, joka näytti muuten jo toipuneen äskeisestä pyörtymisestään mutta oli vielä kalpea. Äiti ravisti päätään. Kaapuniekat ovenpielessä supisivat.

Mies kutsui Helanin takaisin pöydän ääreen.

–”Voit pitää karhua sylissäsi kun kerran pidät siitä, mutta pystyisitkö sinä samalla tekemään vielä yhden jutun?”

Helan nyökkäsi. Tämä oli hänestä hauska leikki. Ananna pisti kätensä Helanin olkapäälle.

–”Minä laulan nyt yhden laulun. Jos sinä osaat sen, niin liity mukaan. Sopiiko?”

Helan nyökkäsi.

Nainen karautti kurkkuaan ja alkoi hymistä hiljaa. Sävel oli omituinen ja monimutkainenkin ja sävelasteikko jokin aivan muu kuin se mitä Eldin kylissä käytettiin. Mutta ei se silti ollut kovin vaikea. Helanista se tuntui aivan luonnolliselta. Hän kuunteli hetken ja alkoi sitten hyräillä mukana.

Kohta he hyräilivät yhtä aikaa, ja nainen nosti ääntään yhä korkeammaksi ja voimakkaammaksi ja Helan heleällä äänellään seurasi mukana. Tyttö sulki silmänsä ja hyräili sydämensä halusta, ja vähitellen hänen huulensa alkoivat muodostaa sanoja. Helan ei itse ymmärtänyt niitä mutta tajusi jollain tavalla laulun sanoman.

Se oli tytöstä, joka etsi vuorilla rakastaan. Sitten Ananna äkkiä mitenkään varoittamatta lopetti, mutta Helan ei huomannut sitä vaan jatkoi ja jatkoi, kehräsi heleällä äänellään monimutkaista sävelkudosta ja kertoi tarinaa sanoilla joita ei itse ymmärtänyt. Andit kuuntelivat häntä hartaina. Vasta kotvan kuluttua Helan havahtui ja huomasi ettei nainen laulanut enää. Hän epäröi ja vaikenen sitten. Nyt kyllä nolotti.

–”Minä en huomannut että sinä lopetit jo”, hän sanoi ja tunsi kasvojensa hehkuvan häpeästä aivan punaisena. Minä ja minun suuni!

–”Sinä näköjään osasit sen aivan yksinkin”, Vanha andi sanoi.
Hänen kasvoillaan oli omituinen ilme.

Helania pelotti.

–”Mikä laulu se on?”

Minoen naurahti.

–”Se on Veld Andain Mustan andin laulu. Sen osaa koko maailmassa vain kolme ihmistä. Minä, tämä Vanha andi Ananna ja näköjään sinä, Helan. Minä opetin sen sinulle vuosia sitten kun olin paljon nuorempi kuin nyt.”

Äiti nyyhkäisi ja pyörtyi taas...

NÄYTE PÄÄTTY

Sarjan seuraava osa on

Erkki Kauhanen
Uusi kuningas - Gortin kirja

Hypnozone
2024